

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

1

2

3

НОВІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ – ШЛЯХ ДО ФОРМУВАННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Матеріали XXXII засідання школи-семінару

21. 11. 2022 р.

1 Харків 2022

2

УДК 811.1:371.31
Н 72

Редакційна колегія:

Г.Г. Гусєва канд. філ. н. - (відповідальний редактор),
О.М. Белозьорова канд. філ. н
О. Ю. Терещенко ст. викл. (відповідальний секретар)

Адреса редакційної колегії:

Україна, 61022, м.Харків-22, майдан Свободи 4,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
факультет іноземних мов. тел.707 54 53

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради ХНУ імені
В.Н.Каразіна (протокол № від .12.2022)*

н 72

Нові підходи до навчання іноземних мов: підвищення якості освіти – шлях до формування інтелектуального капіталу: Матеріали XXXI засідання шкіл-семінару 21.11. 2022 р. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 2022– с. 44

До збірника увійшли матеріали, присвячені актуальним проблемам викладання та навчання іноземної мови, підготовки учбових та дидактичних матеріалів для занять за новітніми технологіями та методики оволодіння іноземною мовою й шляхів відповідної підготовки викладачів.

2 УДК 811.1:371.31

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2022

Зміст

АВАСЧНИК V.O. <i>DIE WERTE IM UNIVERSITÄTSUNTERRICHT NATIONALE MEDIZINISCHE UNIVERSITÄT CHARKIW</i>	4
БєЛОЗЬОрОВА О.М. ЕЛЕМЕНТИ ЕСТЕТИЧНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ <i>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА</i>	11
1	
Григор'єв М.В. ДО ПИТАННЯ ДИДАКТИЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МАЛИХ ТЕКСТОВИХ ФОРМ <i>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА</i>	14
Гусак О. Г. МОТИВАЦІЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІШНОСТІ В НАВЧАЛЬНІЙ ТА ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ <i>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	18
Корінь С. М. ДІАЛЕКТИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН <i>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА</i>	21
Лотошнікова С.А. ЕМОЦІОНАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА МОТИВАЦІЮ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ <i>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Повітряних Сил</i>	25
STOLIARCHUK H.V. METHODE DES DEUTSCHUNTERRICHTS MIT HILFE VON COMPUTER-UND INTERNET-TECHNOLOGIEN: DIE QUINTESSENZ, VORTEILE UND NACHTEILE <i>NATIONALE LUFTFAHRTUNIVERSITÄT "CHARKIWER LUFTFAHRTINSTITUT"</i>	30
TERESHCHENKO O. J. WIDERSTANDS- UND ERKENNTNISFÄHIGKEIT DER PERSÖNLICHKEIT UNTER KRIEGSBEDINGUNGEN <i>ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА</i>	34
IUKHNO N. V. VARIETY OF DIDACTIC RESOURCES OF THE MOODLE EDUCATIONAL PLATFORM FOR TEACHING A FOREIGN LANGUAGE <i>Kharkiv National Medical University</i>	38

DIE WERTE IM UNIVERSITÄTSUNTERRICHT

Abaschnik V.O.

Nationale Medizinische Universität Charkiw (Ukraine)

Die Werte spielen eine wichtige Rolle in der Entwicklung der Menschheit, insbesondere jetzt am Anfang des 21. Jahrhunderts. In diesem Sinne wurde der Lehrkursus „Werte und Mensch heute“ für die Studenten der Charkiwer Nationalen V.N. Karazin-Universität (Ukraine) angeboten. Zum ersten Mal wurde dieser Kursus im Wintersemester 2017 durchgeführt, dann jeweils 2018, 2019 und 2020. Dabei gab es einige Besonderheiten bei der Organisation und Durchführung dieses Kurses. Erstens handelte es sich hier um eine sogenannte Wahldisziplin, die also vor dem Semesterbeginn von den Studenten selbst gewählt wurde. Zweitens waren es unter den angemeldeten Studenten Vertreter verschiedener Fakultäten, also künftige Juristen, Philosophen, Wirtschaftswissenschaftler, Psychologen, Informatiker, Mediziner, Philologen usw. Drittens gab es noch eine Formalität, der gemäß sich wenigstens 15 Studenten für diesen Kursus einschreiben mussten.

Zur Methodologie und Organisation dieses Kurses ist noch folgendes zu bemerken. Einerseits wurde eine möglichst breite Freiheit in bezug auf die Diskussionen im Rahmen unseres Unterrichts bestrebt. So konnten die Studenten selbst die Themen ihrer Mitteilungen bzw. Präsentationen wählen und auch etwas länger zu bestimmten Fragen sprechen bzw. diskutieren. Andererseits mussten die beiden Dozenten (Univ.-Prof. Volodymyr Abaschnik und Univ.-Doz. Mykola Saltanow) darauf aufpassen, dass die Mitteilungen nicht zu lang wurden sowie die Einzelheiten der Diskussionen für alle Studenten verständlich waren, weil nicht alle Studenten gleiche Sprachkenntnisse hatten. Außerdem wurden einige Themen zuerst von den Studenten dargestellt und dann in der Gruppe diskutiert, während die anderen Themen zuerst die Dozenten präsentierten sowie anschließend in der Gruppe besprochen wurden. Dazu wurden einige Themen ohne vorläufige Darstellung behandelt, indem die Studenten jeweilige ausgewählte Texte vorlasen und dann besprachen.

Als Einführung ins Gesamtthema „Werte und Mensch heute“ wurde eine kurze Skizze der Werteentwicklung aus der philosophiehistorischen Perspektive von dem Prof. Volodymyr Abaschnik vorgestellt. Es handelte sich um die Entwicklung der Wertevorstellungen in der Antike, im Mittelalter, in der Neuzeit usw. Dabei wurden auch die Wertebesonderheiten im Rahmen der Deutschen klassischen Philosophie (I. Kant, J.G. Fichte, F.W.J. Schelling, G.W.F. Hegel) seit dem Ende des 18. bis zum Anfang des 19. Jahrhunderts berücksichtigt. Das waren vor allem solche Werte, wie die Würde bzw. Menschenwürde, die Autonomie, die Freiheit. Im ukrainischen Kontext war die Rede von Johann Baptist Schad (1758–1834), dem ersten Philosophieprofessor an der Universität Charkiw von 1804 bis 1816. Zuvor, also 1799 bis 1804, lehrte Schad neben Fichte, Schelling und Hegel an der Universität Jena. Da Schad in Charkiw für die oben erwähnten Werte sowohl in seinem Unterricht, als auch in seinen Publikationen, wie in seinem in lateinischer Sprache verfassten Lehrbuch des Naturrechts (1814), eifrig auftrat, wurde er im Dezember 1816 aus der Universität Charkiw von der zaristischen Regierung entlassen und nach Königsberg ausgewiesen [2].

Aus der ukrainischen bzw. Charkiwer Perspektive war es im Rahmen dieses Kursus wichtig, zu zeigen, dass man sich mit der theoretischen Seite der Wertebildung in der Ukraine verhältnismäßig früh beschäftigte. Neben J.B. Schad gab es noch einen anderen deutschen Professor, der an der Universität Charkiw am Anfang des 19. Jahrhunderts unterrichtete sowie Kants Lehre über die Autonomie, die Freiheit und andere Werte verbreitete. Es handelte sich um einen bekannten Kantianer Ludwig Heinrich Jakob (1759–1827), der Philosophieprofessor sowie Prorektor an der Universität Halle bis 1806 war. Nach der Schließung der dortigen Universität durch Napoleons Dekret kam L.H. Jakob nach Charkiw, wo er an der hiesigen Universität bis 1810 lehrte sowie die Freiheit im Unterricht propagierte [3]. Außerdem wurde im Rahmen des Kursus „Werte und Mensch heute“ einige Werte aus der ukrainischen historischen Perspektive erörtert, etwa die Freiheit, die Gerechtigkeit usw. [1].

Eines der wichtigsten Werke, das im Kursus „Werte und Mensch heute“ verwendet wurde, war das Buch „Psychologie der Werte. Von Achtsamkeit bis Zivilcourage –

Basiswissen aus Psychologie und Philosophie.“ (2016). Es wurde von Dieter Frey, dem bekannten Professor für Sozialpsychologie an der Ludwig-Maximilians-Universität München, in Verbindung mit mehreren deutschen Wissenschaftlern herausgegeben. Für die Wahl dieses Buches war die Tatsache entscheidend, dass es schon im Unterricht erprobt wurde. In diesem Zusammenhang schreibt Dieter Frey in seinem Vorwort: „Das vorliegende Werk ist aufgrund eines Seminars im Master für Wirtschafts-, Organisations- und Sozialpsychologie (WOS-Master, verantwortlich Prof. Brodbeck und Prof. Frey) zum Thema »ABC der Werte« mit engagierten Masterstudenten der Psychologie an der LMU München entstanden“ [4, VIII].

Diese Arbeit wurde von mehreren Wissenschaftlern geschrieben und umfasst insgesamt 25 Werte, wie Achtsamkeit, Autonomie, Dankbarkeit, Empathie, Generosität, Gerechtigkeit, Mäßigung, Nachhaltigkeit, Nächstenliebe, Offenheit, Optimismus, Rationalität und kritischer Rationalismus, Resilienz, Respekt, Selbstreflexion, Selbstwert und Selbstvertrauen, Selbstwirksamkeit, Tapferkeit, Toleranz, Verantwortung, Vergeben, Vertrauen, Weisheit, Wissbegierde, Zivilcourage. Aus dieser Werteliste konnten wir nicht alle Werte in unserem Kursus behandeln. Dies war vor allem damit verbunden, dass der erwähnte deutsche Kursus mehr auf die Psychologen gerichtet war. Dagegen hatten wir in unserer Gruppe auch Studenten anderer Fakultäten. Außerdem mussten wir noch weitere wichtige Werte berücksichtigen, die dort nicht vorhanden waren, wobei unser Kursus nur für insgesamt 16 Doppelstunden geplant war.

Eine wichtige Rolle in unserem Unterricht spielten die Auseinandersetzungen der Studenten mit dem Wert „Vertrauen“. Als entsprechende Grundlage wurde die gleichnamige klassische Arbeit des bedeutenden deutschen Soziologen und Philosophen Niklas Luhmann (1927–1998) gewählt. In diesem Werk, dessen erste Auflage 1968 erschien und das danach mehrmals nachgedruckt wurde, wurden verschiedene Aspekte des Vertrauens in 12 Paragraphen berücksichtigt. Einige dieser Paragraphen lasen wir während des Unterrichts vor, um anschließend jene zu besprechen. Ein besonderes Interesse riefen die folgenden Themen dieses Buches

unter den Studenten hervor: „Vertrautheit und Vertrauen“, „Vertrauen als Reduktion von Komplexität“, „Persönliches Vertrauen“, „Vertrauen und Mißtrauen“, „Medien der Kommunikation und Systemvertrauen“.

In diesem Zusammenhang ist zu erwähnen, dass Niklas Luhmann seine Überlegungen in diesem Werk wie folgt beginnt: „Vertrauen im weitesten Sinne eines Zutrauens zu eigenen Erwartungen ist ein elementarer Tatbestand des sozialen Lebens. Der Mensch hat zwar in vielen Situationen die Wahl, ob er in bestimmten Hinsichten Vertrauen schenken will oder nicht. Ohne jegliches Vertrauen aber könnte er morgens sein Bett nicht verlassen“ [8, 1]. Bezugnehmend auf diese und andere Thesen des deutschen Gelehrten haben drei Studenten ihre Präsentationen (sogenannte PowerPointPresentation) zu Hause vorbereitet und im Unterricht dargestellt. Anschließend konnten wir dann jeweilige Aspekte des Vertrauens in unserer Gruppe diskutieren.

Auch die Menschenwürde als ein wichtiger Wert wurde von den Studenten unseres Kursus lebhaft diskutiert. In dieser Hinsicht wurde das von einigen deutschen Wissenschaftlern herausgegebene Buch „Menschenwürde. Eine philosophische Debatte über Dimensionen ihrer Kontingenz“ (2017) als Grundlage verwendet. In unserem Unterricht wurden unter anderem solche Beiträge aus diesem Buch besprochen: „Würde als Status“ (von Peter Schaber), „Abschied von der Menschenwürde“ (von Rüdiger Bittner), „Menschenwürde: Kontingente Haltung statt absoluter Wert“ (von Eva Weber-Guskar), „Menschenwürde als Lebensform“ (von Almut Kristine von Wedelstaedt), „Person, Persönlichkeiten und ihre Würde“ (von Christian Neuhäuser), „In Würde altern“ (von Ralf Stoecker) [9]. Somit wurden hier verschiedene Positionen zum Wert-Begriff im deutschen Kontext dargestellt. Eine wichtige Besonderheit dieses Kontextes besteht darin, dass die Menschenwürde bzw. die Würde des Menschen in dem „Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland“ (1949), und zwar im Artikel 1 verankert ist: „Die Würde des Menschen ist unantastbar. Sie zu achten und zu schützen ist Verpflichtung aller staatlichen Gewalt“ [5, 6]. Zwar wird die Menschenwürde auch in den Verfassungen anderer Länder

erwähnt, wie z.B. in dem Artikel 21 der Verfassung der Ukraine (1996), aber nicht gleich im 1. Artikel so ausdrücklich betont.

Vom besonderen Interesse für unsere Diskussionen war die Präsentation einer Studentin der Philologischen Fakultät zum Beitrag „Abschied von der Menschenwürde“ von dem bekannten Bielefelder Philosophieprofessor Rüdiger Bittner in diesem Buch. Dieser Wissenschaftler ist als Spezialist in der Moralphilosophie bekannt, darunter dank seiner Monographie „Moralisches Gebot oder Autonomie“ (1983). In seinem Beitrag setzt sich Rüdiger Bittner mit den verbreiteten Positionen zur Menschenwürde in Deutschland auseinander und kommt zum folgenden Schluss: „Von Menschenwürde als einem Ziel, in dem wir uns, diesem Streit voraus, moralisch schon einig sind, können wir also ohne Bedauern, ja mit Gewinn ablassen“ [9, 112]. Diese These wurde zuerst von den meisten Studenten abgelehnt, dann aber wurde festgestellt, dass man sie im größeren Kontext der deutschen Diskussionen betrachten muss.

Eine andere Methode wurde bei der Behandlung des weiteren Werts verwendet, indem der Lehrende, also der Autor dieser Zeilen, das Thema „Verzeihung als Wert“ präsentierte. Hier stand die Monographie „Verzeihung denken“ (2013) des gegenwärtigen Jenaer Philosophen Klaus-Michael Kodalle (geb. 1943) im Mittelpunkt. Zuerst wies der Vortragende auf die Struktur dieses Buches hin, wobei alle sechs folgende Kapitel kurz vorgestellt wurden: „I. Vom Hintergrund ins Zentrum: Philosophie des Verzeihens im 20. Jahrhundert“, „II. An den Rändern der Systeme: Verzeihung in der Philosophie der Neuzeit“, „III. Jenseits des Vergeltungsdenkens: Nachsicht und Schuldentlastung in der Antike“, „IV. Der Geist der Verzeihung und sein Schicksal im Christentum“, „V. Versöhnung durch Arbeit am Unbewussten? Verzeihung in Psychoanalyse und Psychotherapie“, „VI. Gnade im Rechtsstaat“.

Anschließend wurden einige Auszüge aus dem VI. Kapitel von zwei Jura-Studenten vorgelesen und diskutiert. Danach kam auch eine Psychologie-Studentin zum Wort, die einige Thesen aus dem V. Kapitel zur Psychoanalyse und Psychotherapie vorlas und deutete. Auch der Unterschied zwischen den deutschen Verben „entschuldigen“

und „verzeihen“ wurde von den Studenten lebhaft besprochen. Dabei nahm man Bezug auf die folgende Aussage von Klaus-Michael Kodalle in seinem Vorwort: „Nun ist es gewiss richtig, ‚entschuldigen‘ begrifflich von ‚verzeihen‘ zu unterscheiden. Doch mit Blick auf das konkrete Leben drängt sich die gründlich zu bedenkende Frage auf, ob es überhaupt einen Verzeihensvorgang gibt, der die ‚Schuld‘ des anderen ohne irgendwelche Entlastungs- oder Entschuldigungsgründe bestehen lässt“ [7, 23].

Im Genderkontext wurde auch die Gleichheit als Wert in unserem Kursus diskutiert. In dieser Hinsicht präsentierte eine Medizinstudentin dieses Thema anhand der Arbeit „Die Rechte der Frau“ (1791) von Olympe de Gouges (1748–1793). Diese französische Denkerin trat in seinen Publikationen nicht nur für die Frauenrechte (etwa in „Les droits de la femme“, 1791), sondern auch gegen Rassismus und Sklaverei („Réflexions sur les hommes nègres“, 1788) tapfer auf, infolgedessen sie sogar in dem revolutionären Frankreich verfolgt und am 3. November 1793 guillotiniert wurde. Im Mittelpunkt unserer Diskussion standen mehrere Thesen von Olympe de Gouges, beginnend mit dem 1. Artikel ihrer „Erklärung der Frauen- und Bürgerinnenrechte“: „Die Frau wird frei geboren und bleibt dem Mann gleich an Rechten“ [6, 28].

Zusammenfassend ist folgendes festzustellen. Erstens wurden im deutschsprachigen Kursus „Werte und Mensch heute“ an der Nationalen V.N. Karazin-Universität Charkiw (Ukraine) die wichtigsten Werte anhand der deutschsprachigen Texte diskutiert. Zweitens konnten dabei die ukrainischen Studenten verschiedener Fakultäten ihre Deutschkenntnisse vervollständigen und vertiefen. Drittens trugen die regen Diskussionen zum besseren Verständnis der Werte (insbesondere der Freiheit, der Menschenwürde) unter den Charkiwer Studenten bei, was angesichts der seit 2014 andauernden und insbesondere jetzigen akuten Kriegssituation in der Ukraine besonders aktuell war und bleibt.

Список використаної літератури:

1. Abaschnik V.O. Die Begriffe «Freiheit» und «Gerechtigkeit» in der ukrainischen philosophischen, juristischen und politischen Literatur. Normen- und Wertbegriffe in

- der Verständigung zwischen Ost- und Westeuropa. Akten der internationalen Arbeitstagung, 27./28. Februar 2006 in Jena. Hrsg. von Bettina Bock, Rosemarie Lühr. Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien: Peter Lang, 2007. S. 9–31.
2. Abaschnik W.A. J.B. Schads Wirkungen in der Ukraine im ersten Drittel des 19. Jahrhunderts. Fichte-Studien. Amsterdam-Atlanta: Editions Rodopi B.V., 2000. Bd. 18. S. 149–187.
3. Abaschnik V.O. Ludwig Heinrich von Jakob (1759–1827), ein Hallescher Professor in Charkov und Sankt Petersburg. Europa in der Frühen Neuzeit. Festschrift für Günter Mühlhpfordt. Bd 7: Unbekannte Quellen; Aufsätze zu Entwicklung, Vorstufen, Grenzen und Fortwirken der Frühneuzeit in und um Europa; Inhaltsverzeichnisse der Bände 1-6; Personenregister der Bände 1-7. Hg. von Erich Donnert. Köln, Weimar, Wien: Böhlau, 2008. S. 895–927.
4. Frey D. (Hrsg.). Psychologie der Werte. Von Achtsamkeit bis Zivilcourage – Basiswissen aus Psychologie und Philosophie. Berlin, Heidelberg: Springer-Verlag, 2016. XX, 325 S.
5. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. Kleine Textausgabe mit Stichwortregister. Stand: Juli 2012. Bonn: Bundeszentrale für politische Bildung, 2013. 128 S.
6. Gouges O. Die Rechte der Frau und andere Texte. Aus dem Französischen übersetzt von Ute Kruse-Ebeling; mit einem Essay von Margarete Stokowski. 3. Auflage. Ditzingen: Reclam, 2019. 78 S.
7. Kodalle K.-M. Verzeihung denken: die verkannte Grundlage humaner Verhältnisse. München, Paderborn: Fink Verlag, 2013. 487 S.
8. Luhmann N. Vertrauen. Ein Mechanismus der Reduktion sozialer Komplexität. Nachdruck der 4. Auflage. Stuttgart: Lucius & Lucius, 2009. VIII, 140 S.
9. Menschenwürde. Eine philosophische Debatte über Dimensionen ihrer Kontingenz. Hrgs. von Mario Brandhorst und Eva Weber-Guskar. Berlin: Suhrkamp Verlag, 2017. 363 S.

ЕЛЕМЕНТИ ЕСТЕТИЧНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Белозьорова О.М.

Харківський національний університет

імені В.Н. Каразіна

Естетичне навчання ґрунтується на концепції мультимодального суб'єктноорієнтованого сприйняття та інтерпретації дійсності, що надає простір фантазії, розвиває чуттєвість, уяву та креативність, уможливорює критичне осмислення та вибір стратегії поведінки у світі, в якому домінують візуальний або аудіо-візуальний контент [1]. Сучасна реальність сповнена візуальних образів, з якими людина стикається щодня у повсякденній та професійній діяльності.

Інструменталізація візуальних образів має переваги в умовах навчання здобувачів освіти німецькій мові професійного спрямування. Ілюстративний візуальний контент посідає фундаментальне місце на сторінках друкованих видань або електронних засобів навчання, водночас на першому плані стоїть їхня інформативність, а релевантність естетичної складової не є високою. Залучення продуктів образотворчого мистецтва до процесу формування базових компетентностей майбутнього фахівця під час вивчення іноземної мови вбачається цінним інструментом, підтримуючи не лише процес семантизації, вербалізації, граматикалізації та мнемонізації, а й забезпечуючи культурно-рефлексивне навчання та підвищуючи мотивацію.

До прикладу візьмемо дидактизацію картини „Caesar am Rubicon“ (1878) німецького митця Вільгельма Трюбнера (1851-1917) для студентів історичного факультету, представника так званої «групи Лейбля», який писав переважно в реалістичній, натуралістичній манері.

Семантизація (візуалізація значення, активація лексики)

Опис фрагмента картини за допомогою питань або продовження речень, висування гіпотез:

Was sehen Sie auf dem Bild?

Auf dem Bild sehen wir ...

Das Bild zeigt ...

Was macht der Hund?

Worauf oder auf wen schaut der Hund?

Ich denke, glaube, vermute, der Hund ...

Вербалізація (імпульс до комунікації)

Haben Sie ein Haustier? Was mag es? Was macht es gern?

Граматикалізація

(засвоєння граматичних структур)

Відпрацювання прийменників, що керують давальним та знахідним відмінком, модальних дієслів, а також умовного способу дієслова:

Der Hund schaut auf+Akkusativ.

Die Wurst liegt auf+Dativ.

Was will der Hund tun?

Kann er das?

Darf er das?

Was würde passieren, wenn der Hund die Wurst essen würde?

Культурно-рефлексивне навчання

(знайомство з іншою культурою, набуття фактичних знань)

Аналіз сюжету та назви. Читання та обговорення супроводжувального тексту до картини.

Warum heißt das Bild „Caesar am Rubicon“?

Wer war Cäsar?

Wann hat er gelebt?

Мнемонізація (кероване запам'ятовування)

1. Переказати цю історію на вибір:

- з перспективи головної дійової особи – собаки;
- з перспективи її хазяїна;
- з перспективи стороннього спостерігача.

2. В групах знайти та представити у вигляді презентації приклад з історії, який ілюструє крилатий вислів «перейти Рубікон» (домашнє завдання).

Наведений приклад дидактизації мистецького твору не лише дозволяє зберігати увагу здобувачів освіти під час онлайн-навчання, посилює мотивацію до вивчення німецької мови, а й формує загальні та фахові компетентності майбутнього фахівця-історика відповідно до чинної освітньої програми, зокрема:

Загальні компетенції:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність під час здійснення професійної діяльності спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел з використанням інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність працювати автономно і в команді.

Фахові компетенції:

ФК 1. Здатність до критичного усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

ФК 4. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та іноземною мовою із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі.

ФК 5. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

ФК 6. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.)

ФК 7. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

ФК 11. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень [1].

Список використаної літератури:

1. Kirchner, C., Schiefer Ferrari, M., Spinner, K.H. (Hrsg.). Ästhetische Bildung und Identität. Fächerverbindende Vorschläge für die Sekundarstufe I und II. München: Kopaed, 2006. S.11-33.
2. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра 032 історія та археологія. URL: <http://history.karazin.ua/navchannya/dokumenti.html> (дата звернення 8.11.2022).

ДО ПИТАННЯ ДИДАКТИЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МАЛИХ ТЕКСТОВИХ ФОРМ

Григор'єв М.В.

Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна

Питання дидактизації, тобто пристосування малих текстових форм до навчального процесу та їх подальшого використання у ньому тісно пов'язано з метою розвитку навичок усної практики студентів як мовних, так і немовних факультетів. У контексті доповіді під малими текстовими формами ми розуміємо невеликі тексти об'ємом від 50 до 300 знаків гумористичної тематики, які по суті відповідають жанру анекдоту. Під використанням їх у ході заняття ми маємо на увазі подання короткого тексту іноземною, у нашому випадку французькою мовою, з голосу або запису з пропозицією подальшого усного відтворення тексту студентом.

Доцільність використання цих малих текстових форм у викладанні іноземної мови полягає у спонуканні студента до мовлення, короткого монологу, та підстави для подальшого обговорення, діалогу у режимі питань та відповідей у разі можливості і потреби. Це спроба живої розповіді з боку студента, промови за заданим сюжетом, де той, хто говорить, знає, що він хоче сказати за змістом і шукає мовні засоби, за допомогою яких він хоче це висловити. Саме тому студенту пропонується форма анекдоту, короткої веселої історії, яку йому необхідно передати, як у життєвій, природній ситуації, коли кожному, й не одноразово, доводилося це робити. Короткі тексти анекдоту мають перевагу над просто уривками в тому, що мають закінчений сюжет із зав'язкою, кульмінацією та розв'язкою і привчають того, хто говорить, формулювати закінчені думки відповідно до засвоєної послідовності подій оповідання, намагаючись за змогою передати гумористичну складову наративу. Певною мірою, подача з голосу викладача або з запису тестує і навички аудіювання і в той же час вона відтворює ситуацію передачі історії з вуст в уста, подібно до того, як це відбувається в реальному житті. Передаючи цю естафету оповідання іншим, студент, можливо, вибере дещо інші мовні засоби передачі, намагаючись незмінно донести сенс ситуації оповідання. Ця мета збереження і передачі сенсу, та припустимість зміни форми спонукатимуть його мислити іноземною мовою, що, безумовно, на наш погляд є найціннішою складовою навчання мовленню у рамках усної практики. До того ж ситуативний контекст анекдоту сприяє найкращому засвоєнню нової лексики.

Дидактизація малих текстових форм починається, на нашу думку, з підбору тестів. Джерелами можуть служити численні французькі та франкомовні сайти, що мають у назві розширення *blagues*. Але, звичайно, слід уникати вибору текстів сумнівного, непристойного, образливого змісту, в яких висміюються громадяни певних країн, етнічних груп чи соціальних верств населення, сексуальних або етнічних меншин. Тобто слід у виборі текстів, у якості навчальних матеріалів, дотримуватися норм політичної коректності та загальної нейтральності гумору. Наприклад, дуже придатним джерелом для

подібного використання є гумористичні тексти на картках, схожих на дитяче лото, добре відомого французького видавництва Larousse.

Приклад 1:

Un homme étrange plante des râdeaux tout autour de sa serviette sur la plage, son voisin lui demande : « Pourquoi plante-tu des râdeaux comme ça ? Pour éloigner les pingouins volants – Mais il n’y pas de pingouins volants par ici ! Ah, ben, vous voyez, ça fonctionne ! C’est grâce à mes râdeaux ! »

Іншим критерієм вибору може служити лексична та граматична корисність тексту. Його насиченість новою та корисною лексикою та граматичними конструкціями.

Приклад 2:

Un homme raconte à son collègue ses vacances:

– La première semaine, on a tout subi : la pluie, la neige, la grêle, le verglas, les tempêtes... et la deuxième semaine, ça s’est gâté...

– Et qu’est ce qui s’est passé ?

– Ma mère est arrivée...

Так доцільність використання тексту прикладу 2, доводиться на нашу думку, наявністю підкреслених слів у тексті цього гумористичного діалогу, що сприятиме засвоєнню в одному рядку таких взагалі корисних слів, як дощ, сніг, град, ожеледиця та буря. Безумовно слід зазначити, що одним з найголовніших критеріїв вибіру тексту є його відповідність, за рівнем складності, рівню володіння мовою студентів. Тут можна обрати шлях адаптації тексту, як про це свідчить наступний приклад.

Приклад 3:

Une patiente est dans le cabinet de son médecin, après l’avoir auscultée (regardée) et établi (fait) son diagnostic il lui demande de tirer la langue. La patiente s’exécute (le fait). Au bout de cinq minutes (cinq minutes après), la patiente trouve le temps long et fini par dire à son médecin :

– Docteur, cela fait cinq minutes que vous m’avez demandé de tirer la langue et vous ne la regardez même pas !

– OUI, oui ! c'était juste pour être tranquille pendant que je rédige (écris) votre ordonnance !

У дужках прикладу 3 ми бачимо спрощений варіант, адаптований для початкового та середнього рівня. В той же час, на нашу думку є доцільним залишити у тексті деякі необхідні для розповіді, ключові слова, на яких тримається сенс та зміст наративу. Іншим шляхом може бути надання заздалегідь деяких складних, невіддоданих та , також, тих самих ключових лексичних одиниць у разі потреби. (див. підкреслені слова у прикладі 1. Але зрозуміло, що кількість незнайомих слів не повинна бути занадто великою і перевищувати 10-15 відсотків від загального лексичного складу оповідання. У разі великих труднощів з початком розповіді на початковому етапі можна скласти та завдати учню допоміжні питання до оповідання, відповіді на які і складатимуть суто розповідь, як це показано у прикладі 4.

Приклад 4: Maman dit à son fils :

- Jean Paul, va te laver la figure. Ta tante Matilde va venir cet après-midi.
- Je veux bien, Maman. Mais si je me lave et si elle ne vient pas ?

Приклади питань: Que maman dit-elle à son fils ? Pourquoi doit-il se laver la figure ? Que demande Jean-Paul ? Pourquoi a-t-il dit ça ? Est-ce que Jean Paul aime se laver ?

Спираючись на текст оповідання ми можемо ставити багато задач, таких як тренування та перевірка аудіювання, розмова на підставі тексту, перетворення прямої мови у непряму тощо. Подача тексту з голосу або запису теж може бути одноразовою або багаторазовою залежно від рівня учнів. На нашу думку доцільно під час відповіді також спонукати прагнення до лексико-граматичного балансу, при якому студент не просто повторює дослівно, завдяки добрій пам'яті, те, що почув, але вживає власні лексико-граматичні структури, не уникаючи, у той же час, нової та ключової лексики. Час, що викладач відводить на цю вправу може варіюватися від 5-10 до 15-20 хвилин, залежно від розміру текстів, швидкості реагування та рівня студентів. На закінчення можна зазначити, що цей вид роботи дає можливість не тільки для розвитку та

вдосконалення корисних мовних навичок але і добре урізноманітнює види аудиторної роботи, пожвавлюючи робочу атмосферу.

Meyer A. 140 blagues et jeux de mots pour s'amuser entre amis. Paris : Larousse, 2019. 140 p.

Список використаної літератури:

1. <https://www.dicocitations.com/blague-du-jour-2.php>
2. <https://www.alibabuy.com/actualite/voyage/12849-meilleures-blagues-theme-voyage.html>

МОТИВАЦІЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІШНОСТІ В НАВЧАЛЬНІЙ ТА ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Гусак О. Г.

Харківський національний медичний університет

Постановка проблеми. Успішність навчальної й професійної діяльності обумовлюється низкою факторів, які, у свою чергу, поглиблюють переживання успіху або неуспіху. Мотивація є провідним фактором регуляції активності особистості, її поведінки й діяльності, тому що в основі будь-якого виду діяльності завжди лежать мотиви. Механізм адаптації людини до діяльності полягає в тім, що рівень домагань особистості змінюється залежно від переживання успіху або неуспіху. Особливий інтерес представляє мотивація досягнення успішності в навчальній і професійній діяльності й зміна рівня домагань залежно від досягнення поставленої мети.

Мета даної статті полягає в визначенні тих факторів, які впливають на успішність навчальної й професійної діяльності в студентів ВНЗ і, які, надалі, посилюють переживання успіху або неуспіху.

Основна частина. В визначенні мотиву в сучасних психологів існують різні точки зору. Найбільш загальним уявленням про сутність мотиву є розуміння мотиву як спонукання та розуміння мотиву як потреби або предмета потреби.

Під мотивом слід розуміти спонукання особистості до того або іншого

виду активності (діяльність, спілкування, поведінка), пов'язане з задоволенням певної потреби. Виходячи з цього, треба вважати, що як мотив можуть виступати ідеали, інтереси, переконання, соціальні установки, цінності, за якими, так чи інакше, знаходяться різноманітні потреби особистості.

Основний мотив навчальної діяльності, пов'язаний із самим процесом навчальної діяльності. Студента спонукають навчатися потреба в знаннях, допитливість, прагнення пізнавати нове. Одержуючи знання, домагаючись успіхів у навчанні, студент одержує задоволення від росту своїх знань при освоєнні нового матеріалу, мотивація навчання в цьому випадку відбиває стійкі пізнавальні інтереси. Специфіка мотивації навчальної діяльності залежить від особистісних якостей, від потреби в досягненні успіху або, навпаки, від лінощі, пасивності, небажання робити зусилля над собою, стійкості до невдач.

Теоретичний аналіз літератури дозволив виявити наступні характерні риси студентів, у яких переважає мотив запобігання невдачі: велика тривожність, неконструктивне відношення до навчання, більш частий прояв захисної установки щодо навчальної діяльності, навчання в ВНЗ, як правило, не для того, щоб одержати задоволення навчальними досягненнями, а, швидше за все, для того, щоб позбутися від неприємностей, зв'язаних саме з неуспіхом.

"Сильні" студенти мають потребу в освоєнні професії на високому рівні, орієнтовані на одержання міцних професійних знань і практичних навичок, мотивовані на досягнення успіху в навчанні. "Слабкі" студенти орієнтовані в основному на зовнішні мотиви: уникнути осуду, покарання за погане навчання, не втратити стипендії.

Результати, отримані в деяких дослідженнях з педагогічної

психології дозволяють припускати, що висока позитивна мотивація може відігравати роль регулюючого фактора при недостатньо високих спеціальних здібностях або при порівняно малому запасі знань, умінь і навичок у студентів; але цікавий той факт, що зворотного зв'язка в даного явища не існує, тобто, ніякий високий рівень здібностей не може компенсувати низьку навчальну

мотивацію або ж її відсутність, і, отже, не може привести до високої успішності навчальної діяльності. Наприклад, при виконанні дипломної роботи, висока позитивна мотивація до цієї діяльності може компенсувати недостатній рівень професійних знань. Студенти, зацікавлені в кінцевому результаті, вивчають більшу кількість джерел і проводять експеримент на більш високому рівні з використанням сучасних методик, ніж ті, хто, має великий запас знань, але низьку мотивацію до даного виду діяльності.

Переживання успіху або неуспіху — це внутрішня представленість суб'єктові, як результатів його діяльності, так і змін, що відбулися в його системі-Я. Переживання успіху й неуспіху приводять до змін компонентів системи-Я, таких як самооцінка, самоповага і як результат — до зміни самовідношення, що, у свою чергу, прибільшує переживання успіху й неуспіху.

Рівень домагань відіграє значну роль у регулюванні реакції особистості на переживання успіху або неуспіху. Однаково досягнутий результат може переживатися однією особистістю як успіх, а іншою — як неуспіх, що визначається рівнем домагань особистості, а не ступенем труднощі виконаного завдання. Якщо результат досягає або перевищує цей рівень, то особистість вважає себе успішною, а якщо не досягає — неуспішною. При цьому проявляється вплив успіху або неуспіху на подальші зміни рівня домагань.

Виходячи з вище сказаного, можна рекомендувати викладачам вищих навчальних закладів усіляко розвивати, культивувати потребу в досягненнях, тому що мотивація на успіх сприяє стану задоволеності навчанням у ВНЗ (іншому спеціальному навчальному закладі), викликає ефект полегшення навчання, підвищує ефективність у плані зменшення витрат часу на досягнення навчальних цілей та ін.

Список використаної літератури:

1. Волкова, Н. П. (2007) Педагогіка: навчальний посібник. 2-е вид., перероб., допов. Київ: Академвидав, (с. 616).

2. Канюк, С. С. (2002) Психологія мотивації: навчальний посібник. Київ: Либідь, (с.238–248).
3. Макаревич, О. (2006) Мотивація як підґрунтя дій особистості. Соціальна психологія. № 2 (16). (с. 134–141).
4. Овсянецька, Л. П. (2007) Мотиваційна основа творчості. Філософія, соціологія, психологія: збірник наукових праць. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, Вип. 12. Ч. II. (с. 23–30).
5. Маслоу, А. (2006) Мотивация и личность. Санкт-Петербург: Питер, (с. 352).

ДІАЛЕКТИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН

Корінь С. М.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

При вивченні іноземної мови студенти зіштовхуються з низкою фактів, які стосуються не тільки області лексики, граматики, стилістики, фонетики, а соціальної, побутової чи історичної сфер. Вживання чи розуміння слів чи фраз передбачає часто знання їх походження, ситуацій, у яких їх можна використовувати, або мінімальних відомостей з історії, літератури, політичної реальності країни мови, що вивчається.

Поруч із вивченням мови потрібно вивчати і культуру країни – знайомитися з історією, літературою, економікою, географією, політикою держави й побутом, традиціями, психологією. Комплекс цих відомостей прийнято позначати як країнознавство, а методику викладання цих відомостей щодо іноземної мови – лінгвокраїнознавством. Точніше, під терміном лінгвокраїнознавство розуміється і розділ країнознавства, і підхід до вивчення іноземної мови (знайомство з фактами культури у вигляді вивчення мови).

У процесі навчання іноземної мови елементи країнознавства поєднуються з мовними явищами, які не лише як засіб комунікації, а й як спосіб ознайомлення

студентів з новою їм дійсністю. Поряд із оволодінням іноземною мовою відбувається засвоєння культурологічних знань та формування здатності розуміти ментальність носіїв іншої мови. Цим займається лінгвокраїнознавство. Освітня ж цінність цього розділу лінгвістики полягає в тому, що знайомство з культурою мови, що вивчається, відбувається шляхом порівняння і постійної оцінки наявних раніше знань і понять із знову отриманими, зі знаннями і поняттями про свою країну. Краєзнавство останнім часом стало дуже важливою та незамінною частиною навчання іноземних мов.

Іноземна мова як дзеркало національного характеру виступає ефективним засобом вираження шанобливого ставлення до «чужого», яке у процесі навчання стає зрозумілим та близьким «своєму». За словами різних мов, стоять різні світи. Слово – це вуаль над реальним життям. Головне завдання володіння мовою – не забути зазирнути за вуаль, за завісу слів, зрозуміти куди, в яку позамовну реальність ведуть стежки значень слів [1, с. 14].

Територія Німеччини за нашими мірками порівняно невелика. Тим не менш, на ній живуть і співіснують носії різних діалектів. Настільки різних, що часом мешканець одного регіону не розуміє мешканця іншої землі. Причини слід шукати в історії країни. Справа в тому, що історично Німеччина та сусідні країни німецького ареалу були роздроблені та населені різними племенами. Назви цих племен сьогодні можна знайти у назвах багатьох федеральних земель. Цілком логічно, що жителі різних земель, відокремлених один від одного державним кордоном, а іноді й ворогуючих між собою, говорили на різних діалектах.

Сьогодні офіційною загальноприйнятою мовою є, звичайно, Hochdeutsch. Його знають усі німці, його використовують у всіх офіційних документах, ЗМІ, кіно, книгах, музиці, на ньому навчають у школах та університетах. Саме йому навчаються і всі охочі опанувати німецьку мову за межами Німеччини. За великим рахунком цих знань вистачить, щоб комфортно жити в країні. Але якщо ви бажаєте стати по-справжньому «своїм» у регіоні, куди плануєте поїхати, діалекти німецької мови необхідно вивчити.

У німецькій філології розрізняють між поняттями мовний стандарт (Standardsprache) та регіональними варіантами чи діалектами (Dialekte). Під німецькою мовною нормою мається на увазі складна система, що історично склалася, з письмовою і усною формами спілкування. Ця мовна норма є спільною для Німеччини, Швейцарії та Австрії, на території яких німецька мова є державною. Діалектом вважається мовна система, яка є засобом спілкування невеликої групи людей.

При цьому прийнято розрізняти між територіальними діалектами (мовною системою, які використовуються людьми для комунікації на географічно обмеженій території) та соціальними діалектами (різновидами мови, які є формою спілкування окремих соціальних груп). Основною відмінністю мовної норми від діалекту є письмові форми спілкування. Діалект це, як правило, усний різновид мови, що територіально варіюється.

Лінгвокультурний підхід до аналізу культурно-маркованої лексики показує себе як перспективний і у вітчизняній діалектології, при дослідженні контакту діалектних лексем із нормованою мовою. Вчені виявляють та описують елементи регіональної культури, що виявляються при таких контактах, що сприяє усвідомленню та розумінню культурного різноманіття у масштабі національної культури [2].

Сучасна німецька мова існує у взаємозалежній єдності безлічі форм та варіантів. Їхньою стратифікацією займалися і продовжують займатися як вітчизняні, і закордонні лінгвісти. Найбільш вивченими аспектами діалектної лексики на сьогоднішній день є: територіальна співвіднесеність, семантика, словотвори, етимологія; проведено низку робіт з вивчення стилістичної функціональності діалектизмів.

Реалії нового часу – загальний медійний простір, розширення міжнародних та регіональних зв'язків, міграція та інші, породжують нові види мовних форм, у яких присутність діалектної лексики стає нерідким явищем. Вчені все частіше говорять про тенденцію до регіональної самоідентифікації як протесту проти надмірного мовного деспотизму, неминуче супутнього процесам інтеграції.

Маючи широкі знання про різні властивості діалектної лексики, німецька діалектологія підходить до етапу, на якому стає актуальним впровадження лінгвокультурологічних підходів до вивчення взаємозв'язку мова-культура, що дають найбільш повне уявлення про актуальну семантику лексем, що встановлюють зв'язок «проблемних», характерних лише для певного значення з локальними соціокультурними фактами та сприяють вирішенню проблем міжкультурної комунікації.

Найулюбленишим діалектом у Німеччині згідно з опитуванням виявився баварський. Вітання “Servus” або “Grüß Gott” викликають теплі почуття у приблизно 26 відсотків населення незалежно від їхнього проживання. На другому місці за рівнем привабливості виявився австрійський варіант німецької (17,3%), на третьому місці з невеликим відривом розмістився північнонімецький діалект (17,1%).

У різних регіонах Німеччини мова відрізняється не тільки вимовою, але й існують власні граматичні правила та розрізняється лексика.

Нижче пропонуються деякі ідеї для ознайомлення з діалектами німецької мови на занятті.

1. Розгляньте карту німецьких земель. Скільки діалектів може існувати у Німеччині?

2. Ознайомтись з картою діалектів німецьких земель. Чи вірні були припущення стосовно кількості діалектів?

3. Розгляньте слайд зі словами на дошці та відгадайте, що спільного в цих словах. «Erdäpfel», «Herdäpfel», «Erdpearn», «Grundpearen», «Kartöffeln».

(Всі означають те саме в діалектній мові, а саме: «картопля».)

Що означають «Humpen», «Becher», «Haferl», «Pott» і «Dibbele»? (Усі слова є діалектом і означають чашку кави.)

4. Прослухайте аудіо або подивіться відео, в яких німці говорять на діалектах. Необхідно підкреслити, що для носіїв мови часто є неможливим зрозуміти діалект. Deutsche Welle має атлас діалектів з аудіо репортажами та відео сюжетами.

5. Знайдіть відповідності у баварському діалекті та німецькій літературній мові:

a) Babba, Bia, I, ausse, Grias God, Brezn, Dog, Kas, auffe, Kini, miad, Muich/Mille, Semmel

b) hinauf, Bier, hinaus, Brezel, ich, Tag, Vater/Papi, Milch, Guten Tag, müde, König, Käse, Brötchen

6. Виконайте проєкт «Німецькі діалекти». Можна працювати в парах або в невеликих групах. Кожна група обирає діалект, над яким буде працювати та вивчає його за наступними критеріями – де розмовляють на цьому діалекті? Які особливості має діалект? Розкажіть про традиції або національну страву регіону. Хто з відомих особистостей розмовляє на цьому діалекті? Зробіть презентацію проєкту [3].

В останні десятиріччя студенти мали багато можливостей відвідувати німецькомовні країни – це і участь в міжнародних наукових проєктах, а також приватні подорожі. Наразі велика кількість українських студентів навчається у Німеччині. Тому ознайомлення з діалектами німецької мови є більш актуальним, ніж раніше.

Список використаної літератури:

1. Wicke R. E. Kontakte knüpfen. Langenscheidt, 1995. – 168 S. 2. Erdmenger, M.: Landeskunde im Fremdsprachenunterricht. Max Hueber Verlag, Ismaning 1996. 3. Regine Grosser. Deutsch als Fremdsprache. Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart, 2015 www.klett-sprachen.de

ЕМОЦІОНАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА МОТИВАЦІЮ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Лотошнікова С.А.

Харківській національний університет Повітряних Сил

Зараз багато вчених почали вивчати вплив афективних факторів на засвоєння другої мови. Велика кількість емпіричних досліджень показала, що фактори, які впливають на ефект навчання та опанування іноземною мовою, пов'язані з

самими учнями, серед яких емоційний фактор є найпомітнішим. Викладачі часто звертають увагу лише на когнітивні чинники в засвоєнні мови, ігноруючи наявність емоційних факторів, таких як ставлення до процесу навчання, мотивація, інтерес, впевненість і тривога. У контексті опанування другою мовою емоційний фактор перш за все стосується емоцій, які виникають саме у процесі вивчення мови, хоча у сучасних форсмажорних обставинах, які склалися в Україні, ми також не можемо ігнорувати емоції, які приходять із зовні, як результат отриманої інформації, подій, навчального середовища тощо. Вчені стверджують, що позитивне ставлення до навчання робить тих, хто вивчає мову, більш активними і відкритими у спілкуванні, та сприяє процесу засвоєння другої мови. Навпаки, учні з негативним ставленням мають менше шансів покращити свої мовні навички [1]. Мотивація вивчення іноземної мови означає бажання та готовність учнів вивчати іноземні мови. Згідно із дослідженням, навчальна мотивація включає чотири аспекти: мета, навчальні зусилля, бажання досягти навчальних цілей і ставлення до навчання [2]. Це внутрішня мотивація, яка безпосередньо сприяє вивченню іноземної мови, вона показує психологічний стан тих, хто вивчає іноземну мову, а також сприяє свідомому вивченню другої мови. Мотивоване вивчення іноземної мови є ефективним, тоді як немотивоване вивчення сприймається учнями як психологічний тягар. Певною мірою можна сказати, що емоційне навчання і мотивація тісно пов'язані між собою, тому що емоції є складовою частиною мотивації.

Війна в Україні має величезний вплив на процес освіти та навчання. Переміщення учнів і вчителів, а також навчальних закладів, психологічна травма, страх і стрес безумовно виплавають на мотивацію й емоційну складову під час навчання і викладання в цілому. Учні та викладачі майже постійно знаходяться у тривожному стані. Тривога - це негативна емоція в емоційній системі людини і є відповіддю організму на збудження його вегетативної нервової системи, що викликає почуття напруги, занепокоєння та нервозності. Тривога впливає на когнітивну діяльність людини і є тісно пов'язаною зі

змiнами навколишнього середовища. Чи завжди тривога має негативний вплив на процес навчання, зокрема на процес опановування iноземною мовою? Деякі вчені класифікували тривогу на основі її впливу на вивчення мови : на сприятливу тривожність і тривожність, що перешкоджає вивченню iноземної мови. Сприятлива тривога спонукає студентів долати труднощі та вирішувати нові навчальні завдання, змушуючи їх працювати більше та бути більш мотивованими. Другий тип тривоги призводить до психологічних переживань і змушує учнів уникати навчальних завдань і, таким чином заважає вивченню мови. Як саме вплине стресова ситуація на процес навчання залежить також і від особистості учня. Наглядаючи за учнями у сучасних умовах навчання можна сказати, що частина тих, хто навчається, виявила різке зниження мотивації до навчання, зокрема до опанування iноземною мовою. Можливо це пов'язано з тим, що iншомовне середовище на заняттях з iноземної мови само по собі є стресовою ситуацією і може викликати негативне ставлення до навчання. Саме тому учні намагаються несвідомо зменшити рівень стресу та тривожності, який вони отримують завдяки зовнішнім факторам. Водночас, треба відмітити, що певна кількість учнів навпаки демонструє збільшення рівня мотивації до вивчення iноземної мови. Це насамперед пов'язано із політичними змiнами, прагненнями й перспективами нашої країни на міжнародній арені, перспективами застосування iноземної мови під час професійної діяльності, подорожей та ін. Не останню роль грають і iндивідуальні риси характеру учня, його бажання та готовність долати труднощі і перешкоди для досягнення своїх цілей у навчанні.

Війни руйнують нації, а освіта їх будує. Без сумніву, війни нав'язують виклики для освіти, але як вчителі та їхні учні можуть впоратися з ними? Як викладачі можуть створити сприятливі умови для виникнення позитивних емоцій учнів під час вивчення мови й, таким чином, збільшити їх мотивацію навіть у складних зовнішніх умовах? Існує думка, що викладачі повинні приділяти більше уваги підбору цікавих і сучасних мовних матеріалів, наближених до життя, і використовувати різні методи навчання для імітації реального

використання мови, щоб підвищити мотивацію учнів до вивчення іноземної мови. Педагоги повинні більше заохочувати, давати позитивні відгуки та підказки, а також покращувати у студентів впевненість у собі. Викладачі можуть впроваджувати інноваційні методи навчання, знаходити цікаві матеріали, але, якщо вони не здатні створювати сприятливе середовище в класі та звертати увагу на психологічні емоції учнів, зменшити рівень тривоги, то певна частина учнів буде відчувати себе некомфортно і незацікавлено. Кожна людина, яка вивчає певну дисципліну має свої особисті очікування щодо свого прогресу у процесі навчання. Важливо, щоб ці очікування збігалися із реальністю. Хоча, не тільки особисті очікування, але й очікування інших щодо учня можуть впливати на його мотивацію. У процесі опанування другою мовою очікування вчителів від учнів безпосередньо впливають на мотивацію учнів та якість навчання. Викладач повинен пам'ятати, що основною метою навчання під час війни є не тільки отримання нових знань, а психологічна підтримка, спілкування, перемикання уваги тих, хто навчається. Відповідальність викладача полягає в тому, щоб вміти розкрити в студентах потенціал для розвитку метаумінь, які мають приховану силу та вплив на особистість. Важливо розуміти, що у сучасних умовах, викладачу також треба знаходити шляхи і для своєї мотивації. Учні чутливо реагують на поведінку та настрій викладача. Саме тому необхідно знаходити емоційні й психологічні ресурси для оптимістичного ставлення до викладання і, таким чином, впливати на настрій та мотивацію тих, хто навчається.

Висновок

Соціальне та емоційне навчання є важливою рушійною силою успіхів студентів у академічній сфері та у житті. Попри десятиліть роботи над теорією мотивації і шляхами для підвищення мотивації учнів, ще є багато питань над якими працюють фахівці у різних галузях. Мотиваційні чинники по-різному впливають на ставлення до навчання тих, хто вивчає другу мову, їх стратегії та швидкість навчання. Вивчення впливу мотиваційних факторів на вивчення другої мови та пошук шляхів стимулювання інтересу учнів до навчання має

велике значення у викладанні іноземної мови. Дослідження показують, що успішні учні мають високу мотивацію. Учні, які мають високу мотивацію до вивчення мови, докладають більше зусиль та активно використовують усі можливості вивчення мови. Тому пошук ефективних стратегій і методів мотивації учнів є важливим кроком до успішного навчання. Війна – це важке випробування людської волі, порядності, непохитності духу. Проте це ще й стимул намагатися змінити світ на краще. Тому навіть під час війни педагоги продовжують навчати та підтримувати учнів, доносити основні цінності та окреслювати нові перспективи. Багатьом українським освітянам важко зберігати психологічну рівновагу та залишатися винахідливими, тому, допомога учням, участь в освітніх та наукових проєктах, конференціях є одним зі способів осмислити життя, зробити його повноцінним і багатим навіть під час війни.

У процесі викладання другої мови у сучасному освітньому середовищі, мають бути створені сприятливі умови, зосереджені на культивуванні емоційних факторів, зміні очікувань викладачів від студентів, стимулюванні мотивації учнів для підвищення впевненості в собі та подолання надмірної тривожності. Викладачі повинні допомагати учням свідомо використовувати різноманітні методи для мобілізації позитивних емоцій під час вивчення другої мови, щоб збільшити ефективність засвоєння іноземної мови.

Список використаної літератури:

1. Wu, Yang." An analysis of the influence of attitudinal factors on second language acquisition." *GlobalHuman Geography* 02.(2014):207.
2. Kenneth, and Chastain. "Affective and ability factors in second-language acquisition." *Language Learning* (1975).
3. Krashen, S., and R. Scarcella . "On routines and patterns in language acquisition and performance1." *Language Learning* 28.2(1978):283-300.

METHODE DES DEUTSCHUNTERRICHTS MIT HILFE VON COMPUTER-UND INTERNETTECHNOLOGIEN: DIE QUINTESSENZ, VORTEILE UND NACHTEILE

Stoliarchuk H. V.

Nationale Luftfahrtuniversität "Charkiwer Luftfahrtinstitut"

Heutzutage werden neue Informationstechnologien intensiv und tief in den Bildungsprozess eingeführt. Heute sind wir auf einem Niveau, wo die Computerkenntnisse eines Schülers ausreichen sollten, um als Benutzer frei an einem Personal Computer zu arbeiten. In diesem Training wird besonderer Wert auf die bewusste Aktivität von Studenten gelegt, um sich neues Wissen mit den Ressourcen des Internets anzueignen. In diesem Fall fungiert der Lehrer als Organisator des Lernprozesses und bietet dem Studenten die notwendige Unterstützung.

Computerunterstütztes Sprachenlernen (Computer-Assisted Language Learning - CALL) ist ein Lehr- und Lernansatz, bei dem der Computer und computergestützte Ressourcen wie das Internet verwendet werden, um Lernmaterial zu präsentieren, zu verstärken und zu bewerten. Die CALL-Methode enthält normalerweise ein signifikantes interaktives Element, und mit Ausnahme von Selbstlernsoftware fungiert die CALL-Methode eher als Ergänzung zum Fremdsprachenunterricht als vollständiger Ersatz und konzentriert sich mehr auf das unabhängige Sprachenlernen. Während die ersten CALL-Programme meist zur Manipulation von Texten und Sätzen eingesetzt wurden, hielt in den 90er Jahren das Aufkommen von CD-ROMs mit kompletten Lexika oder Sprachkursen mit Texten, Grafiken, Animationen, Audio- und Videoelementen Einzug.

CALL wird seit den 1960er und 1970er Jahren verwendet, aber es fehlt noch eine klare Forschungsmethode. Die CALL-Entwicklung kann in drei Phasen unterteilt werden [1 S. 262-263]:

1- Der behavioristische Ansatz war, dass CALL in den 1960er und 70er Jahren eingeführt wurde, als die audiolinguale Methode weit verbreitet war. Dies bot den

Studenten Übungen. In dieser Phase wird der Computer als Tutor eingesetzt, der Übungsübungen ohne Feedback-Komponente, also ohne interaktive Komponenten, präsentiert.

2- Der kommunikative Ansatz konzentriert sich mehr auf die Verwendung von Formularen als auf die Formulare selbst. Diese Programme bieten praktisches Üben in einem Nicht-Drill-Format (z. B. Sprachspiele, Lesen und Textrekonstruktion). In dieser Phase wird der Computer immer noch als Tutor verwendet, aber er gibt den Schülern Wahlmöglichkeiten, Kontrolle und Interaktion. Andere CALL-Modelle nutzen den Computer als Stimulus (z. B. zur Anregung des Schreibens, Diskussionen) oder als Werkzeug (z. B. Programme, die kein Sprachmaterial anbieten, aber zum Erstellen oder Verstehen der Sprache verwendet werden, wie z. B. Textverarbeitungsprogramme, Rechtschreib- und Grammatikprüfer.

3- Der aktuelle integrative CALL-Ansatz basiert auf Multimedia-Computern und dem Internet, die Text, Grafik, Ton, Animation und Video kombinieren. Auf die erwähnten Hypermedia-Ressourcen kann von einem PC aus über CD-ROMs oder das Internet zugegriffen werden. Integrative CALL und seine Forschungsmethoden befinden sich noch in der Entwicklung [2].

Eine Methode des Fernunterrichts, bei der sich Lehrer und Studenten physisch an verschiedenen Orten befinden. Mit Fernunterricht können Sie verschiedene Anwendungen beherrschen, die den Benutzern die Möglichkeit bieten:

- Interaktiv mit dem Lehrer interagieren;
- Finden und nutzen Sie Informationen entsprechend Ihren Interessen, Aufgaben, Funktionen des Informations- und Bildungsumfeldes.

Es gibt Fernunterricht basierend auf synchronen und asynchronen Lernsystemen. Synchroner Fernunterrichtssysteme beinhaltet Telefonkonferenzen:

Zoom, Skype, Google Meet und andere. Asynchrone Fernunterrichtssysteme beinhaltet elektronische Plattformen: Moodle, Google Classroom und andere.

Im Internet gibt es verschiedene Videoquellen, die zum Deutschlernen weit verbreitet sind. Video-Podcasts sind regelmäßig aktualisierte Videoserien zu einem bestimmten Thema, die online gestellt werden. Sie sind in der Regel einem bestimmten Thema

gewidmet, haben eine bestimmte Erscheinungshäufigkeit und Dauer (von wenigen Minuten bis zu mehreren Stunden) und sind eine rentable Alternative zum Fernsehen, da sie nicht live, sondern zu einem für die Nutzer günstigen Zeitpunkt angesehen werden können. Die Einsatzmöglichkeiten von Video-Podcasts im Fremdsprachenunterricht sind wie folgt:

- Fach oder thematisches Studium von Informationen über das Leben der Menschen im Land der studierten Sprache, über die Kultur dieser Gesellschaft, Traditionen usw.);
- Sprachenlernen (umgangssprachliche Vokabeln, Redewendungen etc.);
- Linguo-sozio-pragmatische Studie (Informationen über die Merkmale des verbalen und nonverbalen Verhaltens in verschiedenen Situationen).

Es gibt auch viele Beispiele für Lernaufgaben, die auf Internetressourcen basieren. Hotlist (topic list) ist eine Liste von Internetseiten mit Textmaterial zum untersuchten Thema. Multimedia Scrapbook ist eine Sammlung von Multimedia-Ressourcen. Im Gegensatz zu einer Hotlist enthält ein Multimedia Scrapbook nicht nur Links zu Textseiten, sondern auch zu Fotos, Audiodateien und grafischen Informationen. Treasure Hunt verbindet in vielerlei Hinsicht die Hotlist und das Multimedia Scrapbook. Sie enthält Links zu verschiedenen Websites zum untersuchten Thema. Der Unterschied besteht darin, dass jeder Link Fragen zum Inhalt der Website enthält. Webquest ist die komplexeste Art von Internet-Bildungsressourcen. Es umfasst alle Komponenten der vier oben aufgeführten Materialien und beinhaltet ein Projekt, an dem alle Studierenden beteiligt sind.

Ausgehend von den Forschungsergebnissen von Ursula Dopplinger [3 S. 90] ist daher festzuhalten, dass für die Umsetzung der CALL-Methodik folgende Voraussetzungen erfüllt sein müssen:

- Konsequente Haltungen im eigenen Lernprozess,
 - Bereitschaft vorstrukturierte Lernwege zu beschreiten und die Ergebnisverantwortlichkeit der Lehrenden zu akzeptieren,
- Übung im Umgang mit Diskussionsforen,

- Übung im Umgang mit synchronen Kommunikationswerkzeugen, wie z. Bsp. Chat,
- Rasches Einstellen auf technische Probleme.

Somit trugen alle oben genannten Fakten dazu bei, die Vor- und Nachteile der CALL-Methode hervorzuheben. Die Vorteile der Methode sind:

1. Eventualität, Unterrichtsmaterial selbstständig zu bearbeiten.
2. Perspektive, von überall auf der Welt aus zu studieren.
3. Möglichkeit, Hören, Schreiben, Lesen und Sprechen in einer Fremdsprache zu entwickeln.

Die Nachteile der Methode sind:

1. Abhängigkeit von der Verfügbarkeit von Strom zur Sicherstellung des Bildungsprozesses.
2. Abhängigkeit von der Verfügbarkeit einer stabilen Internetverbindung.
3. Negative Wirkung auf das Sehvermögen.

Somit kann die CALL-Methode für verschiedene Zwecke im Fremdsprachenunterricht eingesetzt werden. Der Student hat die Möglichkeit, selbstständig zu lernen, Sprachübungen durchzuführen oder Fertigkeiten zu üben; interagiere mit anderen Studenten. Die CALL-Methode konzentriert sich auf den Studenten, was ihm ermöglicht, unabhängig zu arbeiten und den Bildungsprozess zu erleichtern. Fragen im Zusammenhang mit den Qualitätsparametern des nach der CALL-Methode entwickelten Trainingskurses bedürfen jedoch weiterer Entwicklung.

Список використаної літератури:

1. Seljan, Sanja, Berger, Norbert, Dovedan, Zdravko. Computer-Assisted Language Learning (CALL). Proceedings of the 27th International Convention MIPRO 2004: MEET+HGS. Rijeka: Liniavera, 2004. P. 262- 266.
2. Moras, Solange. Computer-Assisted Lanaguage Learning (Call) and the Internet. Karen's Linguistic Issues, 2001. URL: (<http://www3.telus.net/linguisticsissues/CALL.html> (accessed 10.11.2022)).
3. Dopplinger Ursula. Mehrwert eLearning? Reformen, Diskrepanzen und Schlüsselqualifikationen: Doctoral dissertation / Universität Wien. 2010. 271 s

WIDERSTANDS- UND ERKENNTNISFÄHIGKEIT DER PERSÖNLICHKEIT UNTER KRIEGSBEDINGUNGEN

Tereshchenko O.J.

Nationale V.N. Karazin - Universität Charkiw

Die Kriegsbedingungen haben zwangsläufig die Relevanz des Themas Widerstandsfähigkeit erhöht. Die Ukrainer standen vor vielen Herausforderungen: starker Stress, wirtschaftliche Instabilität, Verlust des Sicherheitsgefühls, erheblicher Druck auf das emotionale Wohlbefinden. In diesem Zusammenhang wäre es zweckdienlich, Widerstandsfähigkeitmodellen zu betrachten. In diesem Beitrag wird erörtert, welche psychologischen Komponenten ermöglichen, Widerstand gegen belastende Einflüsse zu zeigen und einen angemessenen Lebensstandard aufrechtzuerhalten. Wie funktionieren und verändern sich die Komponenten des Resilienzmodells unter enormen psychischen Belastungen während des Krieges.

Widerstandsfähigkeit wird zunächst als ein persönliches Merkmal betrachtet, das den auf die Überwindung von Schwierigkeiten gerichteten menschlichen Verhaltensstil charakterisiert, der die Fähigkeit widerspiegelt, flexibel auf Veränderungen in der Situation zu reagieren, optimal mit belastenden Einflüssen umzugehen, ohne den Erfolg der Vitalität zu beeinträchtigen. Das Phänomen der Widerstandsfähigkeit umfasst folgende adaptive Komponenten: Stressresistenz, kognitive Flexibilität, emotionale Resilienz etc. Die Hauptfunktion von Resilienz ist jedoch die Fähigkeit, effektive soziale Interaktion aufzubauen und optimale Wege der Selbstverwirklichung insbesondere in schwierigen Lebensumständen zu finden, [4]. ihr persönliches Potenzial, ihre Stärke und ihr Charakter, die es ihr ermöglichen, Schwierigkeiten zu überwinden und das innere Gleichgewicht zu bewahren. Die Hauptmerkmale hochstehender Resilienz sind: die Bereitschaft, alle auftretenden Ereignisse zu

akzeptieren, anstatt sie zu vermeiden sowie die Fähigkeit, sich selbst effektiv zu regulieren.

Eines der grundlegenden Konzepte ist das Hardiness Modell nach S. Muddy. Der Wissenschaftler argumentierte, dass das menschliche Wohlbefinden nicht von der Abwesenheit von Stress im Leben abhängt, sondern im Gegenteil vom Vorhandensein der Widerstandskraft, von der Fähigkeit, mit stressigen Umständen umzugehen, von der Bereitschaft, neue Herausforderungen anzunehmen.

Widerstandsfähigkeit fungiert als eine Reihe von Einstellungen und Strategien, um eine vitale Position zu bilden und die Transformation von Stresszuständen von potenziellen Katastrophen in die Möglichkeit der Selbstentwicklung zu bewältigen.

Es gibt 3 Komponenten der Hardiness:

- Herausforderung;
- Engagement;
- Kontrolle;

Die Komponente „Herausforderung“ besteht in der Bereitschaft, Belastungen und Veränderungen anzunehmen. In diesem Fall gibt eine Person die Illusion auf, dass sie sich vollständig mit Komfort und Sicherheit versorgen kann. Im Gegenteil kann ein Mensch seine Stärke und Stabilität erst dann spüren, wenn er im Stress eine Chance zum Wachsen sieht, wenn er bereit ist, Herausforderungen nicht als Grund für Angst, sondern als nützliche Erfahrung wahrzunehmen.

Die Komponente „Beteiligung“ beinhaltet den Glauben, dass ein Mensch, egal wie schlimm er durch seinen Lebensabschnitt geht, immer noch in der Lage ist, an allem, was passiert, beteiligt zu bleiben und nicht in Entfremdung zu versinken. Der Kontrollaspekt überwacht und ermöglicht dem Individuum, die Möglichkeit seines Einflusses auf die Lebensqualität zu sehen, überwacht die Fortsetzung der Versuche, mit Stress fertig zu werden und in die Schlappe nicht einzutauchen. Diese Aspekte sollten ausgeglichen werden (Verschlimmerung einzelner Komponenten führt zu Disharmonie).

Maddys Studien haben gezeigt, dass Resilienz als Modell für Haltung und Fähigkeiten die Leistungsfähigkeit und Gesundheit unter starker Belastung sogar

verbessern kann. Ist es jedoch möglich, diese Indikatoren unter übermäßigen Stressbedingungen zu verbessern, was eine Kriegssituation ist? Die Kriegsbedingungen erhöhten erheblich das Niveau der "Herausforderung" im Leben der Menschen, was unfreiwillig die Entwicklung dieser Komponente erforderte.

Die Ergebnisse der allukrainischen Umfrage "Ihre Widerstandsfähigkeit unter Kriegsbedingungen" sind überzeugend. Bei der deren Analyse stellte O. Kokun fest, dass der Auslösung der Hardinesskomponenten spezifische Veränderungen empfangen hat. Daher wurde unter den drei Komponenten beruflicher Nachhaltigkeit „das Vorherrschen einer Herausforderung gegenüber Kontrolle und Inklusion, das in Friedenszeiten nur für Militärangehörige charakteristisch war“ [2, S. 31] verzeichnet. Im Vergleich zu den Ergebnissen von Vorkriegsstudien wurde eine signifikant reduzierte psychophysiologische Stabilität und Selbstwirksamkeit festgestellt. Die Ergebnisse zeigen eine erhebliche Stressbelastung und die Tatsache, dass es schwierig ist, eine lebensfähige Position unter Kriegsbedingungen zu halten. Personen, die während des Krieges keinen beruflichen Wechsel erlebten, wiesen signifikant höhere Indikatoren für psychophysiologische Belastbarkeit und Selbstwirksamkeit auf als die Untergruppe, die ihren Arbeitsplatz verloren haben ohne Möglichkeit, einen neuen zu finden. Ähnliche Einwirkung hatte die Verschlechterung der materiellen Lage .

Andererseits wurde festgestellt, dass die Zunahme der optimistischen Einschätzung der Befragten zu ihren Lebensperspektiven eng mit der Zunahme ihrer psychophysiologischen Stabilität, beruflichen Lebensstabilität, Selbstwirksamkeit, postexperimentellem Wachstum sowie ein starker Rückgang von PTBS-Symptomen und somatischen Beschwerden. Es wurde auch festgestellt, dass die Gruppe der Befragten, bei der eine nahestehende Person verletzt oder anderweitig körperlich verletzt wurde, einerseits eine signifikant höhere berufliche Vitalität, Selbstwirksamkeit und postexperimentelles Wachstum aufweist, andererseits hat auch eine relativ höhere Anzahl von PTBS-Symptomen.

Studien haben die außergewöhnliche Bedeutung der Widerstandsfähigkeit bei der Verhinderung der Manifestation verschiedener ungünstiger persönlicher Eigenschaften und Phänomene gezeigt. Wie berufliches Burnout, posttraumatische

und andere psychische Gesundheitsstörungen, somatische Beschwerden, Alkoholmissbrauch, negative Persönlichkeit, Vermeidung, Neurotizismus, Depression, Angst, Besessenheit, Arbeitssucht usw [2]. Die Ergebnisse bewiesen die außergewöhnliche Bedeutung der psychophysiologischen Stabilität, sowohl für die Erhaltung der psychischen Gesundheit und für ihr effektives Leben insgesamt.

Also Widerstandsfähigkeit ermöglicht , eine stressresistente Position einzunehmen und flexibler auf die Herausforderungen des Lebens zu reagieren. Studien zeigen, dass sich unter Kriegsbedingungen die Ausdrucksstärke der Komponenten der Widerstandsfähigkeit verändert hat. Es wurde „die Dominanz der Annahme einer Herausforderung über Kontrolle und Engagement festgestellt, die in Friedenszeiten nur für Militärpersonal charakteristisch war. Gleichzeitig ist Widerstandsfähigkeit von herausragender Bedeutung für die Vorbeugung persönlicher Beeinträchtigungen. Wie berufliches Burnout, posttraumatische und andere psychische Gesundheitsstörungen, somatische Beschwerden, Alkoholmissbrauch, Vermeidung, Neurotizismus, Depression, Angst usw. Die Erforschung der Vitalität von Menschen, die in unterschiedlichem Maße unter den Bedingungen des Krieges gelitten haben, trägt dazu bei, besser zu verstehen, welche Komponenten der Vitalität einer psychologischen Untersuchung bedürfen. Die Bildung und Stärkung der Vitalitätsposition erleichtert die Bewältigung von Stresssituationen und die Aufrechterhaltung eines zufriedenstellenden Niveaus an Vitalität und Selbstverwirklichung in der Bevölkerung.

Список використаної літератури:

1. Бацилєва О.В, Пузь І.В, Єрмішев О.В. Життєстійкість як внутрішній ресурс особистості та шляхи її підвищення під час професійного становлення // Габітус. Вип. 22. - 2021. С 52-56.

Режим доступа: <http://habitus.od.ua/journals/2021/22-2021/22-2021.pdf>

2. Кокун О.М. Всеукраїнське опитування «Твоя життєстійкість в умовах війни»: препринт. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2022. 46 с.

3. Кокун О. М. Психофізіологічні закономірності життєстійкості фахівців соціономічних професій: монографія / О. М. Кокун, В. В. Клименко, О. М. Корніяка та ін.; за ред. О. М. Кокуна. Київ – Львів, 2021. – 236 с

4. Титаренко Т., Ларина Т. Життєстійкість особистості: соціальна необхідність і безпека : навчальний посібник. Київ, 2009.

5. Maddi, S. R. Hardiness Turning Stressful Circumstances into Resilient Growth, XI, 88 p. 2013. Doi: <https://doi.org/10.1007/978-94-007-5222-1>

A VARIETY OF DIDACTIC RESOURCES OF THE MOODLE EDUCATIONAL PLATFORM FOR TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

Iukhno N. V.

Kharkiv National Medical University

Teaching a foreign language at the present stage requires creating an effective educational environment that has the possibility of combining technical conditions and didactic opportunities, and also contributes to the intensification of the learning process

foreign languages in general and, in particular, a professionally oriented foreign language.

Systematic consideration of the concept of educational environment takes one of the most important places in the theory and methodology of higher professional education. In foreign and domestic scientific literature educational environment viewed such as: 1) a set of opportunities for the development of learning strategies for students, identifying their abilities; 2) means of self-development and self-learning of students;

3) the subject of modeling and design; 4) the object of psychological and pedagogical expertise and monitoring of the educational process; 5) a system of conditions for the formation of personality according to a given pattern, and as well as the opportunities for its self-development contained in the social and spatial-subject environment [1;2].

An integral part of an innovative educational environment today is a virtual component, without which it is already impossible to imagine an effective the

functioning of the educational environment in a modern institution of higher education. This problem is of particular relevance in the context of teaching students of a non-linguistic university a professionally-oriented foreign language for the following reasons:

- 1) the need to create an innovative educational space for organizing effective teaching of foreign language students in the process of preparing for future professional activities and intercultural communication;
- 2) the need to compensate for the reduction in classroom hours allocated by the program for teaching a professionally oriented foreign language, by increasing the proportion of independent work of students;
- 3) the need for a comprehensive implementation of information and communication technologies in the educational process in a foreign language that can provide a situational basis for teaching a professionally oriented foreign language, varying the modes of classroom and extracurricular work of students, as well as ways of presenting didactic materials, control, etc. [2].

Despite the fact that elements of virtual educational environments are already implemented in almost all higher educational institutions, a number of issues related to the concept of their development, program content, as well as integration into the educational environment of an educational institution, still require theoretical understanding.

In this regard, it seems appropriate to analyze didactic resources of the educational platform Moodle, which are the most accessible software shell and are widely implemented in the educational system of Ukraine. This platform successfully integrated into the website of a higher education institution and contributes to the systematic organization of online learning, which represents of particular relevance in view of the massive reorientation of higher education institutions to a distance format and an increase in the proportion of independent work of students in the curricula.

Characterizing the didactic resources of the educational platform Moodle, it is necessary to highlight the following advantages of this platform:

- the system is designed taking into account the achievements of modern methods of teaching a foreign language and information and communication technologies with an emphasis on online interaction between a student and a teacher;
- the platform can be used both to organize effective distance learning and to implement face-to-face learning through information and communication technologies (chat, forum, blog);
- the system is characterized by a simple interface, the design has a modular structure and is easily modified;
- students and teachers can edit their accounts, add photos and quickly change numerous personal data and details;
- for teachers, a full report on the work of students in the system is available (last login time, number of attempts to complete the test, test execution time, personal messages, notes on course page and much more);
- the presence of a large number of functional resources and tools for the effective organization of online learning and operational feedback between the teacher and students [4, p. 32].

When preparing and conducting online classes based on the Moodle educational platform, teachers have the opportunity to use a variable set of resources and elements for organizing a high-quality online educational process, as well as for optimizing interaction with students, taking into account the goals and objectives of education.

Taking into account the above, it seems appropriate to characterize some of the elements and resources of Moodle, which were used in the practice of teaching a professionally oriented foreign language at the Department of Foreign Languages at the Medical University, and, in our opinion, have a significant didactic resources. Let's take a closer look at each of them:

-glossary is a Moodle element that allows to systematize the work of students with professionally oriented vocabulary. Wherein dictionary entries can be created and updated not only by teachers, but also by students, which is especially important because it contributes formation of an individual educational trajectory of trainees.

When working with this tool, lexical items entered in the online glossary are highlighted in all subsequent course materials and are at the same time hyperlinks to the corresponding articles of the glossary in a foreign language, which allows the teacher to implement the system approach to teaching vocabulary and to focus students' attention on the most significant lexical units;

- lecture allows the teacher to carry out a phased-concentric organization of studying new material within the framework of online lecture courses. This element helps to divide the entire lecture material into didactic units; at the end of each of them, the teacher can control the assimilation of educational material using control questions or tests. The element is also convenient in that student assessment is recorded automatically, and all results are recorded in the statement, by viewing which the teacher can get comprehensive information about the assimilation of the material by students and correct subsequent lecture blocks;

- task is a kind of independent activity of the student, which usually results in the creation and upload to the server university file of any format or text creation directly in the Moodle system. The teacher can quickly check the assignments submitted by the student, comment on them online and, if necessary, offer to finalize the completed assignments or immediately evaluate them. If the instructor deems it necessary, he may open links to files submitted by course participants and organize a discussion in the forum, which allows you to liken the process of online communication to a real one communications. This makes it possible to monitor and promptly correct the work of students and achieve a complete solution set learning objectives;

- forum is designed to organize a network discussion of educational tasks, as well as for online consultations. The forum can also be used for uploading files by students, in this case around these files, you can build an educational discussion, give the students the opportunity to evaluate each other's work. When adding a new forum, the teacher has the opportunity to choose its type from several: 1) a regular forum with a discussion of one topic, available to everyone general forum; 2) a forum with one discussion line for each user. Messages from the forum can, at the discretion of the teacher, be automatically sent to students by e-mail 30 minutes after they are added

(during this time, the message can be edited or deleted). All student messages in the forum are stored in the portfolio.

- tests - an element of the course that performs a controlling function teaching a foreign language. Tests used in the Moodle system may contain questions of various types: questions in closed form (multiple Choice), Random, Numeric, Yes/No, Short Answer, Nested Answer, Matching, and etc. Test questions are stored in a database and can be reused within the same or different courses. Several attempts may be given to pass the test. It is also possible to set a time limit for working with the test. The teacher can give an assessment based on the results of working with the test or only show the correct answers to the test questions [3].

An analysis of the didactic possibilities of some resources and elements of the Moodle educational platform allows us to come to the following conclusion: the use of the Moodle software shell, integrated into the educational environment of higher education institutions, promotes organization of systematic training for professionally oriented foreign language online, taking into account the individual pace of students, opportunities information and communication technologies, program requirements university, as well as the goals and learning objectives that the teacher sets for students and yourself. Thus, it can be argued that the Moodle educational platform has significant didactic resources and contributes to the effective organization of educational process of learning a foreign language online.

References:

1. Bates, A.W. & Poole, G. (2003). Effective teaching with technology in higher education: Foundations for success. San Francisco, CA: Jossey-Bass
2. Pritchard, A. (2007). Effective teaching with internet technologies. London, UK: Paul Chapman Publishing
3. Shrestha, S., Kim, J.M.: Bridging the Gap between E-Learning and Knowledge Management (KM): An enhancement of Moodle system by applying KM Functions. International Journal of Science and Technology 2(1) (January 2013)

4. Radyna, I. V. Pro rezul'taty eksperymental'noho navchannya studentiv usnomu inshomovnomu spilkuvannyu v umovakh virtual'noho osvitr'oho seredovyshcha / I. V. Radyna // Yzv. Homel'. derzh. un-tu. im. F. Skoryny. – 2016. – № 5 (98). – S. 30–34.

Наукове видання

2 Нові підходи до вивчення іноземної мови

Матеріали XXXII засідання школи-семінару

Укр., нім., англ., франц. мовами

Відповідальний за випуск Терещенко О.Ю.

За зміст та достовірність фактів, викладених у статтях
відповідальність несуть автори

Підписано до друку .11. 2022 Формат 60x84/ 16.

Обл.- вид.3,6 арк. Тираж 20 пр. Папір офсетний. Друк цифровий.

Зам. № 334/2021 Ціна договірна

61022, Харків, Майдан Свободи 4,

Харківській національний університет імені В. Н. Каразіна

Надруковано:
